

**Nemzetközi
Kapcsolatok és
Politikatudományi
Doktori Iskola**

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Szemereyné Pataki Klaudia

**A foglalkoztatáspolitikai globális kihívásai és lokális
válaszok Kecskemét munkaerőpiacán**

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezető:

Dr. Rosta Miklós
egyetemi docens

Társtémavezető:

Bodnár Viktória
egyetemi docens

Budapest, 2023

Világgazdasági Tanszék

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Szemereyné Pataki Klaudia

**A foglalkoztatáspolitikai globális kihívásai és lokális
válaszok Kecskemét munkaerőpiacán**

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezető:

Dr. Rosta Miklós
egyetemi docens

Társtémavezető:

Bodnár Viktória
egyetemi docens

© Szemereyné Pataki Klaudia

Tartalomjegyzék

1. Kutatási előzmények és a téma indoklása	4
2. Felhasznált módszerek.....	10
3. Az értekezés eredményei	12
3.1. Áttekintés.....	12
3.2. Hipotézisek értékelése	14
4. Következtetések összegzése	17
5. Főbb hivatkozások	21
6. A témakörrel kapcsolatos saját publikációk.....	23

1. Kutatási előzmények és a téma indoklása

A 2010-es évtized közepére a vállalkozások humánerőforrás-gazdálkodása belső és külső kihívásokkal szembesült a munkaerőpiac területén. Ahogyan Szemereyné Pataki – Bódis (2018) publikációjában is megállapítást nyert, egyszerre jelentkezik a nemzetgazdaságban a munkanélküliség és a jelentős munkaerőhiány.

Doktori dolgozatomban fő céloom a gazdaság globális fejlődése kapcsán a lokális, település szintű feladatok vizsgálata és modellezése, kiemelten fókuszálva a foglalkoztatás, munkaerőpiac területére. Kecskemét 2006. évi gazdaságpolitikai irányváltásától kiindulva, a Mercedes beruházás döntésének pillanatától – a felgyorsult növekedésre reagálva –, a városvezetés részéről új vezetői megközelítés vált szükségessé. Kecskeméten az ipari központtá fejlődés nyilvánvalóvá tette, hogy az adott időszakban a foglalkoztatáspolitikai kihívásoknak való megfelelés jelenti a legnagyobb közös célt. A dolgozatban ennek megfelelően a városvezetői szerepvállalás változását is elemzem, és bemutatom, hogy az együttműködést fókuszba állítva hogyan válik lehetővé egy településen – esetünkben Kecskeméten – a foglalkoztatás és ezzel összefüggésben a városfejlesztés területén a kihívások beazonosítása, valamint az azokra adható megoldások, városvezetői beavatkozások megtervezése.

A dolgozatban elsősorban a következő fókuszterületekre koncentrálok:

- a nagyvállalati beágyazódás, és annak hatása a lokális gazdaságra és foglalkoztatáspolitikára,
- a humántőke felerősödő szerepének megismerése és fejlesztése,
- a célorientált vezetési kultúrát támogató kooperatív együttműködési modell bemutatása, mely a közös célra történő fókuszálással lehetővé teszi a foglalkoztatáspolitikai kihívásoknak való megfelelést,
- az ezekkel összefüggő települési minőségfejlesztés kérdései, beleértve a vezetői proaktivitást és szakképzést.

A témaválasztást három szempont indokolta: egyrészt a téma mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban kiemelt aktualitása, másrészt a tanulmányozott elméletek gyakorlatba történő átültethetőségének vizsgálata, harmadrészt pedig az a tény, hogy több mint 15 éve a városvezetésben résztvevőként gyakorlati szempontból releváns tapasztalatokkal tudok szolgálni az elméleti háttérre történő visszacsatolásokkal, melyekből az elméleti megközelítések továbbfejlesztésének lehetősége is kibontakozhat.

A téma aktualitása főként a globalizációs folyamatokból adódik. Napjaink egyik jellemző folyamata a nemzetállamok és nemzetgazdaságok hagyományos szerepének csökkenése, miközben a különböző transznacionális nagyvállalatok egyre növekvő szerepet

töltenek be a világszintű folyamatok alakításában. E jelenség gazdasági, politikai és társadalmi téren is változásokat hoz magával, ezzel együtt pedig természetesen hatással van a lokális gazdaságra és foglalkoztatáspolitikára egyaránt. A helyi szintű folyamatokat tekintve a nagyvállalati beágyazódás az egyik legtöbbet vitatott kérdéskör. E folyamatokkal párhuzamosan a globalizáció kihívásai kapcsán egyre erősebb igény jelentkezik arra, hogy az adott település vezetési, irányítási módszerei alkalmasak legyenek a gazdaság, a társadalom és a környezet kohéziójának fejlesztésére, a közös cél kijelölésére és lehetőség szerinti megvalósítására.

A kutatásom során szeretném feltárni azt, hogy gyakorlat és elmélet hogyan tudnak kapcsolódni egymáshoz, hogyan tudják támogatni egymást, és hogyan fejlődhetnek együttműködő rendszerré. A dolgozatom tehát egyfajta adaptációs kísérletként is felfogható, amelynek során meghatározó vezetéselméleti megállapítások gyakorlatba történő átültetése kerül bemutatásra. Jelen tématerületet tekintve ez az adaptációs kísérlet Magyarországot tekintve Kecskeméten valósult meg először.

Kutatásomban – a globális kihívásokra adható lokális válaszokat tekintve – elsősorban a gazdaság-, illetve foglalkoztatáspolitikai vonatkozások területén, az alábbi kérdésekre keresem a választ:

K1: Egy adott önkormányzat által meghatározható-e olyan modell, amely helyi szinten választ ad az intenzív gazdasági növekedés során fellépő munkaerőpiaci keresletre?

A kérdéshez kapcsolódóan bemutatom a munkaerőpiacon érzékelhető globális és hazai kihívásokat, változásokat, illetve részletesen kitérek a kecskeméti térségben tapasztalható jellegzetességekre, továbbá a város által létrehozott támogató szolgáltatásokra, melyek jelentős hatást gyakorolnak a település életképességére, és melyek hatásait időbeli horizonton is érzékeltetem.

K2: A munkaerőpiac érintettjeinek hálózati együttműködése tudja-e helyi szinten biztosítani a versenyképes foglalkoztatás feltételeit?

A kérdés elemzése kapcsán rámutatok, hogy a globális munkaerőpiaci kihívások, az Ipar 4.0 megjelenése új kompetenciák fejlesztését kívánják meg a munkavállalóktól. A formálódó új igényekre az államigazgatás és az oktatási rendszer, a vállalatok és a munkavállalók részéről is szükséges reagálni, és több tényező együttesen befolyásolja a kívánt változások elérését.

K3: Értékelhető-e a működtetett modell a tudomány által felállított módszerekkel?

A gazdaságfejlesztési, foglalkoztatáspolitikai kérdések kapcsán számos modell foglalkozik a szektorközi együttműködések rendszereivel, jelentőségével. Kecskeméten a városvezetés egy kooperatív

együtműködési modellt hívott életre, melyet részletesen elemezve bemutatom, hogy milyen eszközrendszerrel képes reagálni a helyi gazdaságpolitika a folyamatosan felmerülő kihívásokra.

Egy település foglalkoztatáspolitikai szempontból akkor értékelhető hosszú távon is életképesnek, ha a munkaerőpiaci keresletet és kínálatot képes egyensúlyban tartani, illetve proaktívan fel tud készülni a meglévő egyensúly várható kibillenésére. Mivel a piaci környezet állandó változásban van, a településnek folyamatosan monitoroznia kell az igényekben bekövetkező változásokat, és jól felépített rendszereket kell fenntartania a változások hatásainak elemzésére és a megfelelő eszközökkel történő kezelésére.

A fenti kérdések kapcsán a hipotéziseim az alábbiak:

H1: A munkaerőpiaci kereslet-kínálat egyensúlyára egy adott településen több tényező gyakorol hatást, melyek köre elméleti síkon beazonosítható és egy kooperatív együtműködési, vezetési modellel empirikusan leírható és igazolható.

H2: Egy adott település vezetésének az eszköztára önkormányzati szinten, partnerségen alapulva, tudatosan fejleszthető. A kooperatív együtműködés modelljével helyi szinten biztosíthatóak a versenyképes foglalkoztatás feltételei.

H3: A tudomány többféle módszert kínál a modell visszamérésére, melyekből korszerű és adekvát mérési módszerek választhatóak ki az eredmények mérésére és értékelésére.

Magyarország gazdasága jelentősen támaszkodik a transznacionális vállalatok által generált külföldi tőkebeáramlásra, Magasházi (2017) munkája szerint Magyarország egyre nagyobb mértékben integrálódik vertikálisan a globális értékláncokba. Ezt a kiindulási alapot figyelembe véve, a transznacionális vállalatok magyarországi letelepedése miatt egyre több térség ismeri meg közvetlen közletről a betelepülő külföldi nagyvállalatok által generált pozitív hatásokat, illetve kihívásokat.

Disszertációm célja, hogy támogatást és elméleti keretet nyújtson elsősorban azoknak a településeknek, régióknak, amelyek a településükön jelenlévő iparágakban már érzékelik a munkaerőpiacon megjelenő változó igényeket, vagy egy új transznacionális vállalat megjelenése miatt új megközelítésekre van szükség a foglalkoztatáspolitikát tekintve. Dolgozatommal továbbá szeretnék bekapcsolódni abba az empirikus hazai kutatómunkába, amely a transznacionális vállalatok szerepét, a globális munkaerőpiaci kihívásokra adható lokális válaszokat vizsgálja, elsősorban a foglalkoztatásban résztvevő érintett szereplők (stakeholder-ek) együttműködése szempontjából.

2. Felhasznált módszerek

Disszertációm alapvetően a kooperatív együttműködési modellekből indul ki, azokat a gyakorlatban alkalmazza, majd a megvalósítás sikerességét statisztikai eszközökkel leméri – Kecskemét Megyei Jogú Város tekintetében. Kutatásom során a folyamatokat a helyi gazdasági és települési urbanizációs hatások szempontjából is vizsgálom. A kutatás alapvetően kvalitatív jellegű, empirikus és folyamatorientált.

Az idődimenziót tekintve a foglalkoztatáspolitikai kihívásokat a 2006-os gazdaságpolitikai váltástól a pandémia hatásainak megjelenéséig elemzem részletesen.

Az időbeli felosztásnak megfelelően a különböző módszertanokat is három részben mutatom be – többek között az alábbiak szerint –, felvezetve és magyarázva a konkrétumokat.

I. Elméleti háttér: együttműködési modellek és versenyképesség

- Triple Helix és továbbfejlesztései.
- „U” vezetéselmélet a kollektív kreativitás jegyében.
- Versenyképesség és a fejlesztő város modellje.

II. Kecskemét 4.0 (tudatos) kooperatív együttműködési modell

- Az esettanulmány módszertana és kiegészítései.
- Kvalitatív és kvantitatív módszerek, illetve a folyamatos újragondolás (PDCA) elmélete és a mérés dimenzióinak kialakítása.

III. Versenyképességi mérés: az életképességi index – Kecskemét, mint tudásintenzív csapágyváros

- Régió-típusok és csapágyvárosok.
- A mérés különböző elméletei és a mérés dimenzióinak kialakítása.

Kecskemét foglalkoztatáspolitikájának újraépítését támogató modellje esettanulmányon keresztül kerül bemutatásra. Ugyanakkor a városvezetői szerep egyfajta lehetőséget ad arra is, hogy a tématerületet a folyamat részeseként tárgyaljam, ezért ez egyben folyamatkövetés is (*process tracing method*), ami a folyamatos reflexió és újragondolás okán közelebb áll az akciókutatás (*action research*) módszertanához.

Az imént említett folyamatkövetés (*process tracing method*) tehát a kvalitatív analízis fontos eszköze, mely a saját elméletet teszteli, ennek révén pedig levonja a konzekvenciákat, hogy mennyire adekvát a saját elmélet és mennyire alkalmas adott probléma megoldására (Collier, 2011). A különböző alternatívák kidolgozása és nyomon követése plasztikus logikai gondolkodást igényel. Ez módszertanilag már inkább akciókutatás (*action research*), vagyis „cselekvés általi tanulás”, ami azt jelenti, hogy azonosítjuk a problémát, teszünk valamit a megoldása érdekében, majd kiértékeljük, hogy mennyire sikeresek erőfeszítéseink, és ha szükséges, akkor újragondoljuk (O'Brien, 1998, p. 2.). Tanulmányom azon része, ahol a különböző aktorok/szervezetek közötti együttműködést vizsgálom, közelebről egy „kontextuális akciókutatás”

(*contextual action research*), ami folyamatos tanulásra készítet (*action learning*) (O'Brien, 1998, p. 6.).

Disszertációmban az esettanulmány keretében induktív módszertant használok, a gyakorlatban tapasztalható folyamatokat, mérföldköveket empirikusan vizsgálom és elemzem, majd a szabályszerűségek azonosításával egy általános modellt alkotok meg. Figyelembe veszem a hazai és nemzetközi statisztikákat, szakirodalmat, valamint vállalati megkérdésekre és elemzésekre, kutatásokra is támaszkodom.

3. Az értekezés eredményei

3.1. Áttekintés

Kecskemét elmúlt 15 éve foglalkoztatáspolitikai szempontból számos kihívást jelentett a városvezetés számára. A kihívásokra a városvezetés új vezetői eszközzel felelt, életre keltve a kooperatív együttműködés modelljét. Az együttműködési rendszer első fázisa a 2000-es évek közepétől a 2010-es évek közepéig tartott, és a „Scharmer-i logikát” (1.0-4.0) követte; az első fázis alapvetően három részre osztható:

- az együttműködés első formáinak megjelenése (2006):
Kecskemét 1.0
- gazdaságfejlesztési projektek koordinálása érdekében
ernyőszerkezet kialakítása (2009): Kecskemét 2.0

- Foglalkoztatási Paktum előkészületei és kialakítása (2016):

Kecskemét 3.0

A második fázis kezdetét a kooperatív együttműködési modell kialakítása jelentette 2017-ben, a Kecskemét 4.0 program megalapítása.

Előbbiek mellett fontos kiemelni azt is, hogy a kecskeméti modell a külföldi tőkebefektetés által indukált, Triple Helix modellből indult ki, ez fejlődött idővel tovább a Quadruple és Quintuple Helix modelljében vizsgált dimenziókkal (a civilekkel való kooperációval és a fenntarthatóság fontosságának figyelembevételével), hiszen a „kemény” (GDP, stb.) tényezők mellett a „puha” – szociális, civil és zöld - perspektívákat is felölelte.

Az U-vezetéselmélet az 5-ös (quintuple helix) habituális, viselkedésorientált gyakorlati alkalmazása: kooperáció az ego helyett. Az U-vezetéselmélet által nyílt lehetőség integrálni a társadalom megszólítható, kreatív és kooperatív vállalatait, polgárait, különböző típusú aktorait, akiből egy közösség formálódhatott.

Természetesen a kihívások folyamatosan és egymással párhuzamosan továbbra is jelentkeznek, melyek megoldására az együttműködés stratégiája kínál működőképes alternatívát.

Ezt támasztja alá az a megállapítás is, hogy a térségek sikeressége napjainkban erősen összefonódik a fenntarthatóság és a reziliencia,

vagyis a rugalmasság, illetve ellenállóképesség tényezőivel. E tényezők összefoglalását (települési fenntarthatóság, reziliencia és megbízhatóság) a dolgozatban egységesen a települések életképességének nevezem, méréséhez pedig egy több dimenziót is vizsgáló, komplex mutatót ismertetek Települési Életképességi Index néven.

3.2. Hipotézisek értékelése

H1: A munkaerőpiaci kereslet-kínálat egyensúlyára egy adott településen több tényező gyakorol hatást, melyek köre elméleti síkon beazonosítható és egy kooperatív együttműködési, vezetési modellel empirikusan leírható és igazolható.

Kutatásom újdonságtartalma egy, az önkormányzati rendszerben jól hasznosítható, a vállalkozási környezet fejlődését támogató és a lakossági elvárásoknak is megfelelni képes komplex modell kidolgozása, illetve működőképességének igazolása.

Kutatásom alapján a hipotézist elfogadhatónak tekintem, a munkaerőpiaci kereslet-kínálat egyensúlyára több tényező együttesen gyakorol hatást; ezen tényezők köre beazonosítható és fejleszthető.

Ezek alapján az alábbi tézist fogalmazom meg:

T1: A munkaerőpiaci kereslet-kínálat egyensúlyára egy adott településen több tényező gyakorol hatást, melyek köre tudományosan

beazonosítható és leírható egy kooperatív együttműködési, vezetési modellel. A piaci igényeket kielégítve az együttműködés által létrehozott támogató szolgáltatások széles spektrumban tudnak reagálni az állandóan változó igényekre.

H2: Egy adott település vezetésének az eszköztára önkormányzati szinten, partnerségen alapulva, tudatosan fejleszthető. A kooperatív együttműködés modelljével helyi szinten biztosíthatóak a versenyképes foglalkoztatás feltételei.

A kecskeméti együttműködésen alapuló fejlesztési modell egyik katalizátora a városvezetői attitűd kooperatív irányba történő elmozdulása. Mind a munkáltatói, mind a munkavállalói szempontból elvégzett értékelés visszaigazolja, hogy egy hatékonyan működő települési szintű együttműködés azon túl, hogy gyorsan képes támogatni a foglalkoztatókat és a munkavállalókat az újonnan megjelenő munkaerőpiaci igényekre való reagálásban, illetve rugalmasan tudja alakítani a helyi szak- és felnőttképzési rendszert, egyúttal a lakossági elvárásoknak is képes megfelelni.

Az esettanulmányban bemutatott modell visszaigazolja, hogy a kooperatív együttműködés négy egymásra épülő és kölcsönhatásban lévő eleme (1. oktatás és képzés, 2. források, 3. adó és szabályozás, illetve 4. támogató társadalmi környezet) a gazdasági fejlődés és növekedés kulcsfontját képezik.

A kutatás alapján a hipotézist elfogadhatónak tekintem, és az alábbi tézist fogalmazom meg:

T2: Egy adott település vezetésének az eszköztára önkormányzati szinten, partnerségen alapulva, tudatosan fejleszthető, és a munkaerőpiaci kereslet-kínálat egyensúlyára létrehozott kooperatív együttműködési modell alkalmas arra, hogy általa helyi szinten biztosíthatóak legyenek a versenyképes foglalkoztatás feltételei.

H3: A tudomány többféle módszert kínál a modell visszamérésére, melyekből korszerű és adekvát mérési módszerek választhatóak ki az eredmények mérésére és értékelésére.

A Triple Helix alapmodelljével vizsgált kooperatív együttműködési modell, a települési életképességi index, továbbá a modell méréséhez használt kvantitatív és kvalitatív módszerek lehetőséget adnak a modell sikerességének visszamérésére. Ezen értékelőrendszer olyan általánosítható elemekkel rendelkezik, amely széleskörű használhatóságot tesz lehetővé.

Ez alapján a hipotézist elfogadhatónak tartom, és az alábbi tézist fogalmazom meg.

T3: A Triple Helix és továbbfejlesztett modelljei által vizsgált kooperatív együttműködés, valamint a teljesítmény értékelésére létrehozott kvantitatív és kvalitatív értékelő rendszer, és a települési

életképességi index olyan általánosítható elemekkel rendelkezik, amely széleskörű felhasználhatóságot tesz lehetővé.

4. Következtetések összegzése

A 21. századi kihívások, a globalizáció és a rohamos technológiai fejlődés folyamatosan új igényeket jelentenek a foglalkoztatáspolitikára, és ezzel együtt a települések életében is meghatározó jelentőséggel bírnak. A tehetséges, magasan képzett és kreatív munkaerő jelenléte a korábbinál jobban meghatározza a térségek sikerességét és életképességét, de ezzel egyidejűleg ebben fontos szerepet játszik a munkavállalásra alkalmas népesség magas arányú foglalkoztatása, a szenior tudásgazdálkodás és a társadalmi innováció is. A globális munkaerőpiaci kihívásokra adható lokális válaszok komoly hatással vannak a helyi gazdaság fejlesztésére, a helyi társadalom jólétére és mindennapi életére egyaránt. A 21. század elején kiemelten fontos kérdés, hogy a városvezetés a különböző szakterületek bevonásával hogyan és milyen válaszokat ad a kihívásokra.

Doktori dolgozatom átfogó célja volt, hogy feltárja és más települések számára is hasznosítható formában összefoglalja azokat a mintaként szolgáló gyakorlati módszereket, amelyekkel a települések elmozdulhatnak abba az irányba, hogy a dinamikus ipartelepítés (4.0) – a rohamos automatizáció – kihívásainak megfeleljenek és ezzel

egyidejűleg azok fenntarthatóságot célzó irányításával a helyi lakosság boldogulását is biztosítsák.

Kutatásom során a foglalkoztatáspolitikai globális kihívásainak és a helyi foglalkoztatáspolitikára történő hatásainak vizsgálatát helyeztem a kiindulási középpontba, majd ezen a vezérelven keresztül elemeztem a helyi gazdaságfejlesztési tevékenység fejlődését, az együttműködésen alapuló fejlesztési kultúra kialakulását, illetve modellé válását. A dolgozat bemutatja a humántőke szerepének változását a gazdasági fejlődésben, valamint rámutat azokra a kooperációs lehetőségekre és módszerekre, melyek a magasabb szintű foglalkoztatás felé történő elmozdulás forrásai – települési szinten is.

A dolgozat igazolja, hogy az együttműködésen alapuló vezetési kultúra (beleértve Scharmer U-vezetéselméletének megvalósítását, a kvantumvezetés modelljének alaptéziseit, illetve Palsule-Chavez vezetéselméleti megközelítését), a belső erőforrásokat erősítve, a térségek működésének és fejlődésének egyik legfontosabb belső motorja.

A kutatás eredményei igazolják, hogy település szinten az együttműködési modell keretében hosszú távon lehetséges a gazdasági növekedés, illetve az automatizáció, és az abból adódó mennyiségi és minőségi munkaerőbiztosítási követelmények hatásait együttesen kezelni. Mindez a gazdaság (ezen belül is a vállalkozások), a közigazgatási intézményrendszer és a képző intézmények hármasságán túl, a civil szféra és a lakosság hatékony bevonására is

képes. Az együttműködésen alapuló fejlesztési modell továbbá rámutat arra is, hogy a városvezetés szerepköre lényegesen megváltozik, előtérbe helyezve azok fejlesztés-koordinációs tevékenységét. Az oktatás, illetve technológiafejlesztés és a közigazgatási rendszer, valamint a vállalatok hármass együttműködésén (Triple Helix modell) túl a helyi közösségek tagjait közvetlenül, illetve a civil szervezetek támogatásával szintén be kell vonni a városfejlesztési célok tervezésébe és megvalósításába.

A dolgozat szerkezetileg három, fő tartalmi részre tagolható:

- Elsőként az elméleti és szakirodalmi háttér tekintetében az együttműködési modellek és a versenyképesség témaköreit vizsgáltam. Kiemeltem a regionális fejlődést befolyásoló globális kihívások témakörét. Továbbá figyelmet kapott a gazdasági növekedés endogén és exogén tényezőinek regionális fejlődésben való meghatározó szerepe, a transznacionális vállalatok foglalkoztatásra gyakorolt hatásai, a partnerség, illetve a térségi szintű fejlesztéspolitika vezetési és irányítási módszertana.

- Az elméleti felvezetés alapján, esettanulmány módszertannal vizsgáltam a Kecskemét 4.0 (tudatos) kooperatív együttműködési modellt. A kooperatív fejlesztési modellről szóló fejezetben a gazdaságfejlesztési programokat támogató „ernyőszervezet” létrehozásától, a hálózatosodás teljeskörű megvalósításáig elemeztem a modell létrejöttéhez vezető lépéseket. Ebben a részben külön kitértem a kecskeméti közép- és felsőfokú duális képzéssel kapcsolatos

fejlesztésekre, illetve a szakember-utánpótlási programokat nemzetközi összehasonlításban is vizsgáltam. A fejezet magját az együttműködésen alapuló fejlesztési modell célrendszere, felépítése, fókuszterületei és működési rendje alkotja.

- Végül a munkáltatók és a munkavállalók szemszögéből is megvizsgáltam a modell működését, továbbá egy versenyképességi mérés keretében ismertettem az életképességi indexet; részletesebben tárgyalva Kecskemétet, mint tudásintenzív csapágyvárost.

Kutatásom újdonságtartalmaként bemutattam a kooperatív együttműködési modellt, mely az önkormányzati rendszerben jól hasznosítható, a vállalkozási környezet fejlődését támogató és lakossági elvárásoknak is megfelelni képes, együttműködésre épülő komplex program. A kecskeméti együttműködésen alapuló fejlesztési modell megvalósulásának munkáltatói, illetve munkavállalói szempontból történő elemzése visszaigazolta, hogy egy hatékonyan működő települési szintű együttműködés azon túl, hogy gyorsan képes segíteni a foglalkoztatóknak és a munkavállalóknak az újonnan megjelenő munkaerőpiaci igényekre való reagálásban, illetve rugalmasan tud hatást gyakorolni a helyi szak- és felnőttképzési rendszerre, egyúttal a lakossági elvárásoknak is képes megfelelni. (Utóbbi tényező háttere, hogy hasonlóan számos hazai településhez, a Kecskeméten foglalkoztatottak többsége helyi lakos.)

Az újdonságnak számító, 21. századi kihívásoknak megfelelő versenyképességi mérés emellett további kutatási irányokat is kirajzol,

kiemelve az együttműködésen alapuló fejlesztések hatékonyságának vizsgálatát települési vagy akár nagytérségi szinten.

A városvezetés Kecskemét 4.0 kooperatív együttműködési modellje 2020 után a Quintuple Helix nyomán a gazdasági ökoszisztéma-fejlesztés irányába mozdulhat el, melynek alapköve a természeti környezet, a társadalom és a gazdaság települési szintű harmóniája. E fejlődés elemzése, a Kecskemét 5.0 kooperatív együttműködési modell működőképességének visszaigazolása egy következő dolgozat témáját rajzolja ki.

5. Főbb hivatkozások

1. Carayannis, E.G. – Campbell, D.F.J. (2010): Triple Helix, Quadruple Helix and Quintuple Helix and how do knowledge, innovation and the environment relate to each other? A proposed framework for a trans-disciplinary analysis of sustainable development and social ecology. *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development* 2010,1(1):41–69. DOI:10.4018/jsesd.2010010105
2. Collier, D. (2011): Understanding Process Tracing. *Political Science and Politics* 44, No. 4 (2011): pp. 823-830. <https://doi.org/10.1017/s1049096511001429>
3. Cséfalvay, Z. (2017): A nagy korszakváltás. Kairosz Kiadó, Budapest

4. Etzkowitz, H. – Leydesdorff, L. (2000): The dynamics of innovation: from Nation Systems and „Mode 2” to a Triple Helix of university–industry–government relations. *Research Policy*. 2. pp. 109–123. [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00055-4)
5. Magasházi, A. (2017): Transznacionális vállalatok és hálózataik. Szingapúri tanulságok úton az innováció-vezérelt gazdaság felé. Doktori értekezés. DOI 10.14267/phd.2017034
6. Mazzucato, M. (2013): *The Entrepreneurial State: Debunking Public vs. Private Sector Myths*. Anthem Press, London
7. O’Brien, R. (1998): *An Overview of the Methodological Approach of Action Research*. www.web.ca/~robrien/papers/arfinal.html, 2/10/2019. Forrás: https://base.socioeco.org/docs/overview_of_action_research_methodology.pdf; letöltve: 2022.04.25.
8. Palsule, S. – Chavez, M. (2020): *Rehumanizing Leadership*, LID Publishing (Palsule, S. – Chavez, M. (2020): *Emberközeli vezetés*, Pallas Athéné Könyvkiadó, Budapest)
9. Scharmer, C. O. (2018): *Az U-vezetéselméletről röviden – Alapelvek és alkalmazások*. Pallas Athéné Könyvkiadó Kft., Budapest
10. Tsao, F. C. – Laszlo, C. (2019): *Quantum Leadership*, Stanford University Press. (Tsao, F. C. –Laszlo, C. (2019):

Kvantumvezetés, Pallas Athéné Könyvkiadó, Budapest)

<https://doi.org/10.1515/9781503609167>

11. Varga, V., Teveli-Horváth, D., Salamin, G. (2020): A fiatal, képzett lakosságot vonzó potenciál a Budapest körüli csapágyvárosokban. Területi Statisztika. 60. 179-210. DOI:10.15196/TS600204

6. A témakörrel kapcsolatos saját publikációk

1. Ailer, P. – Belina, K. – Palkovics, L. – Szemereyné Pataki, K. (2012): Gyakorlatorientált (duális) képzés a Kecskeméti Főiskolán a járműmérnöki alapszakon. A jövő járműve: Járműipari innováció 7: 3-4 pp. 7-9., 3 p. (2012)
2. Szemereyné Pataki, K. (2014): Kecskemét ipari központtá fejlődésének mérföldkövei. Polgári Szemle. 10. évf. 1-2. szám.
3. Szemereyné Pataki, K. (2017): Új gazdaság- és városfejlesztési megoldások. Előadás a Közösen épített jövő Városfejlesztési tervek – beruházói célok a megyei jogú városokban c. konferencián. Budapest, 2017. június 14.
4. Szemereyné Pataki, K. – Bódis, L. (2018): Régiós kihívások – nemzeti válaszok. Gradus. Vol. 5, No. 1. (2018)
5. Szemereyné Pataki, K. (2019): Új eszközök a városfejlesztésben: városfejlesztési tőkealap Controller Info 2019. VII.évf.(4) szám 51-56.

6. Szemereyné Pataki, K., Katona, M. (2019): A városokat érintő kihívások és a lehetséges válaszok: Kecskemét megyei jogú város példája. In: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda (szerk.) A helyi önkormányzatok fejlődési perspektívái Közép-Kelet Európában: Gyakorlat és innovációk. Konferencia kötet. Budapest, Magyarország: Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda (2019) 609 p. pp. 460-475., 16 p.
7. Szemereyné Pataki, K. (2020): Kecskeméti foglalkoztatási helyzetkép, különös tekintettel a női foglalkoztatásra. Polgári Szemle, 16. évf. 1–3. szám, 2020, 229–246.
8. Szemereyné Pataki, K. (2020): Új utak az önkormányzati vagyongazdálkodásban - Kockázati tőkebefektetések a városfejlesztés szolgálatában. Új Magyar Közigazgatás 2020. december, 13. évfolyam, 4. szám
9. Szemereyné Pataki, K., Karcsics, É., Somosi, Á. (2020): Global challenges of corporate employment policy and innovative local responses in Kecskemét. GRADUS 7 : 1 pp. 129-135., 7 p. (2020)
10. Szemereyné Pataki, K. (2020): Global challenges of corporate expansion policy and solutions to the Kecskemét job market. In: I, Markina (szerk.) Security Management of the 21st century: National and Geopolitical Aspects: Issue 2. Prague, Csehország: Nemoros (2020) 463 p. pp. 26-40., 15 p.

11. Szemereyné Pataki, K. (2021). Developing the system of cooperative cooperation in the town of Kecskemét based on the Triple Helix Model. In: Pázmándi, K. & Pétervári, K. (editors), (2021). *SPACE – TIME – MARKET – ECONOMY*. Budapest, HU: HVG-ORAC Publishing House Ltd. pp. 272-282.
12. Szemereyné Pataki, K. (2023): Innovatív foglalkoztatási modell – Szenior tudáshasznosítási program Kecskeméten. In: *Vezetéstudomány / Budapest Management Review*, Évf. 54 szám 4 (2023), 40-53.
DOI: <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2023.04.04>